

Őrizzük meg a mezőgazdasági sokféleséget: tudás- és tapasztalatcsere Európában

GROW

KESZTHELYI ZSUZSANNA
VÉDEGYLET, HUNGARY
zsuzsi@vedegylet.hu

Keszthelyi Zsuzsanna vagyok, a Védegylet munkatársa 2003 óta. Közgazdászként végeztem Gödöllőn az Agrártudományi Egyetemen.

2009-ben Dániában tanultam globális tanulmányokat a Krogerup népfőiskolán, és önkénteskedtem a Crossing Bordersnél, ami segített gyakorlatban megtapasztalni a demokratikus oktatást, közösségi szerveződést. Azóta több ilyen helyi programban veszek részt.

A közösségi mezőgazdálkodás, a helyi élelmiszerek és a városi fenntarthatósági kezdeményezések érdekelnek. A 8. kerületben nőttem fel, és a Grundkert közösségi kert alapítója vagyok. 2 éves közösségi kertészkedési és koordinátori tapasztalatom van melyeket a *Kertézbresztő Közösségi kertkoordinátor képzés*-en kamatoztattam. Újabban a városi méhészkedés lehetőségei foglalkoztatnak, és tagja vagyok az első budapesti vegyes méhészcsoportnak.

Projekt partnerek:

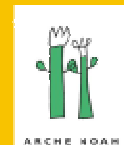
Támogatók:

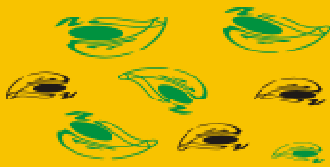
Az egész életen át tartó tanulás programja

GROW: Őrizzük meg a mezőgazdasági sokféleséget: tudás- és tapasztalatcsere Európában

(0035-1-81-4004-71009)

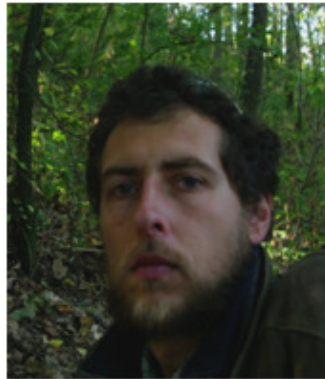

A projektet az Európai Bizottság támogatta. A kiadványban (közleményben) megjelentek nem szükségszerűen Újraelélesztés Európai Bizottság részelt.

Őrizzük meg a mezőgazdasági sokféleséget: tudás- és tapasztalatcsere Európában

GROW

KOVÁCS GERGELY KÁROLY
KÉTKUVIK BIOGAZDASÁG, PÁTKA, HUNGARY
jarosi.kovacs@gmail.com

agriculture engineer, organic farmer, nature protector

- With my wife we work in a family-based organic farm (www.ketkuvik.sokoldal.hu) on 60 hectares. We produce cereals and alfalfa hay. We produce vegetables at home and potato out in the fields for own consumption.
- We have several old and/or local varieties; their source:
  - o Gene bank (Tápiószele)
  - o Swap from organic farmers
  - o On-farm study (tomatoes)

We have been producing most of our vegetable seeds for 3 years. We also replant potato tubers at least 3 times.

As a representative of a new foundation (www.volgy-hid.blogspot.hu), apart from the main target (nature protection) we want to promote both organic farming and production of local varieties.

Our aims:

- Exhibition garden about tricks of organic horticulture, reserving and multiplying vegetable varieties of the county
- Extra seeds will be given to hobby gardeners to further testing, multiplying and spreading

Projekt partnerek:

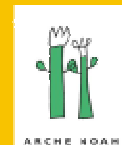
Támogatók:

Az egész életen át tartó tanulás programja

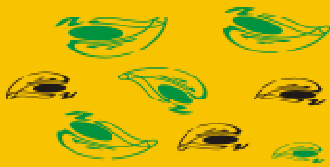
GROW: Őrizzük meg a mezőgazdasági sokféleséget: tudás- és tapasztalatcsere Európában

(0035-1-81-4004-71009)

A projektet az Európai Bizottság támogatta. A kiadványban (közleményben) megjelentek nem szükségszerűen tükrözik az Európai Bizottság nézetét.

Őrizzük meg a mezőgazdasági sokféleséget: tudás- és tapasztalatcsere Európában

GROW

DR DEXLER DÓRA
ÖKOLÓGIAI MEZŐGAZDASÁGI KUTATÓINTÉZET, BUDAPEST, HUNGARY
dora.drexler@biokutatas.hu

Landscape planner

Dóra received her MSc in landscape planning from the Corvinus University of Budapest in 2004. She acquired her doctoral degree in 2010 at the Technical University of Munich, Department of Landscape Ecology. Previous to her appointment at ÖMKi, the Hungarian Research Institute of Organic Agriculture, she has been working as a research associate of FiBL – Forschungsinstitut für biologischen Landbau, Switzerland. She has experiences in coordinating national research projects on organic agriculture (on-farm network) and participated in several European research projects, such as the COST Action E33, INTERREG III. B CADSES LOTO, and the Swiss SNF SCOPES Project. Currently she is involved in the Healthy Minor Cereals FP7 project, which deals with old varieties and land races, and the On farm education for Organic Farming (OFEOF) Leonardo da Vinci program.

Mobil: +36 20 346 9120

Projekt partnerek:

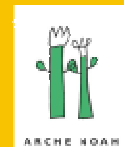
Támogatók:

Az egész életen át tartó tanulás programja

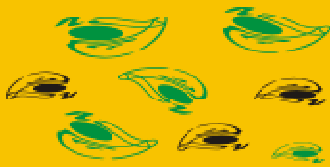
GROW: Őrizzük meg a mezőgazdasági sokféleséget: tudás- és tapasztalatcsere Európában

(0035-1-461-4004-71009)

A projektet az Európai Bizottság támogatta. A kiadványban (közleményben) megjelentek nem szükségszerűen Újraelélesztés Európai Bizottságé.

Őrizzük meg a mezőgazdasági sokféleséget: tudás- és tapasztalatcsere Európában

GROW

WARE BORBÁLA
MAGYAR BOKULTÚRA SZÖVETSÉG, HEGYESD, HUNGARY
ware-b@hu.inter.net

Ware Borbála a nevem, biogazda vagyok 30 ha-os területen a Balaton-felvidéken, Hegyesden, Sátormapusztán. A helyi adottságok miatt Magyar Szürke Szarvasmarhát tenyészték, erdőgazdálkodást folytatok és saját családom, valamint endégeink ellátását saját mezőinkről, kertből, ill. gyümölcsösből igyekszem biztosítani, húst, fűszernövényeket, gyógynövényeket, zöldséget és gyümölcsöt termelünk. Kistermelői feldolgozóként helyben értékesítjük a gazdaságon megtermelt felesleget. A gazdaságban főleg ketten dolgozunk férjemmel, ill. időszakosan besegítenek önkéntesek, valamint családtagjaink.

A Magyar Biokultúra Szövetség civil szervezet külföldi kapcsolataiért felelős alelnöke, valamint a Közép-dunántúli régió elnöke vagyok. Rendszeresen részt veszek a Biológiai Sokféleg fenntartását célzó hazai és külföldi konferenciákon, megbeszéléseken. Térségünkben évente több magbörzét és előadást szervezek. Az idén tavasszal Tapolcán rendeztük az Országos Biokultúra Találkozót. Az apró falvak számára jelentős kiegészítő jövedelmet jelenthetne a tájfajta vetőmagok előállításából és értékesítéséből származó bevétel, ehhez szeretnénk segítséget nyújtani. A tájfajta vetőmagok megőrzésére bíztatok minden termelőt. A fajtafenntartók jogait és érdekeit támogatjuk. Ellenezük a rendkívül felszaporodott adminisztrációs terheket, amelyeket a termelőknek el kell viselniük.

Projekt partnerek:

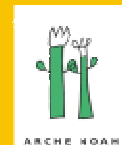
Támogatók:

Az egész életen át tartó tanulás programja

GROW: Őrizzük meg a mezőgazdasági sokféleséget: tudás- és tapasztalatcsere Európában

(0035-1-81-4004-71009)

A projektet az Európai Bizottság támogatta. A kiadványban (közleményben) megjelentek nem szükségszerűen tükrözik az Európai Bizottság nézetét.

Őrizzük meg a mezőgazdasági sokféleséget: tudás- és tapasztalatcsere Európában

GROW

BORDÁS-VARGA NÓRA és NAGY ÁDÁM
ÖKO-FORRÁS ALAPÍTVÁNY, HUNGARY
onkepzokor@t-online.hu

Bordás-Varga Nóra

- az Öko-forrás Alapítvány ügyvezetője
- építész
- biogazdálkodó
- Ökopiac alapítója és szervezője Telkiben (2002-2004)
- a Közösségi Tanulókert Hálózathoz 2012-ben csatlakozott Telkiben lévő kertjével
- az Öko-forrás Közösségi Magbank alapító tagja 2013.

Nagy Ádám

- okleveles biogazda
- biogazdálkodó
- építőmérnök
- kivitelezőként ökoházak építésével is foglalkozik
- a Közösségi Tanulókert Hálózathoz csatlakozott 2012-ben Pátyi kertjével
- az Öko-forrás Közösségi Magbank tagja 2013-tól

Az Öko-forrás Alapítvány önképzőköre 2006-ban kezdte el a „Génforrások közösségi megőrzése a gyakorlatban” c. programját, amely a hazai élelmi növények genetikai forrásainak a vizsgálatát és felszaporítását célozta - összehangolt on-farm termesztési kísérletek beállítása mellett. A program végül országossá szélesedve 6 éven át zajlott, ökológiai gazdálkodást folytató résztvevőkkel, a tápiószelei gyűjteménnyel megkötött együttműködésben.

A Közösségi Tanulókert Hálózatba való bekapcsolódás 2012-től új lehetőséget nyújt az önképzőkör tagjainak és az érdeklődőknek a gyakorlati ismeretbővítésre, az önellátó kiskerti gazdálkodás elsajátítására.

Projekt partnerek:

Támogatók:

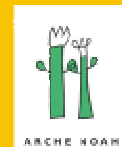
Az egész életen át tartó tanulás programja

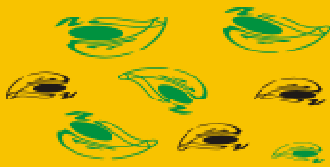
GROW: Őrizzük meg a mezőgazdasági sokféleséget: tudás- és tapasztalatcsere Európában

(0035-1-81-4004-71009)

A projektet az Európai Bizottság támogatja. A kiadványban (közleményben) megjelentek nem szükségszerűen tükrözik az Európai Bizottság nézetét.

Őrizzük meg a mezőgazdasági sokféleséget: tudás- és tapasztalatcsere Európában

GROW

2013-ban megalapítottuk az Öko-forrás Közösségi Magbankot. 11 gazdálkodó 40 zöldség, fűszer,- és gyógynövényfajta fenntartását vállalja. A magbank egyenlőre csak a fenntartók számára nyitott, de adományoztunk vetőmagokat egy budapesti gyermekotthonnak és egy afrikai missziónak is.

Az utóbbi időben érdeklődésünk kibővült a „gyümölcsészet” sokszínű értékeinek, ismereteinek a kutatásával és a Pilisi Parkerdő által a Zsámbéki-medence tájfajta gyűjteményeként létesített 6 ha-os „Tündérkert” tudományos felvételezésének szerződésben vállalt feladatával.

Nagy létszámú, országos önképzőkörünk aktívan támogatja és kezdeményezi a közösségi együttműködést. Találkozókat, képzéseket, tanulmányutakat, tábortokat, mag,- és palántabörzét szervezünk minden évben, elősegítve a közösség fejlődését és az újonnan csatlakozók szakmai felzárkózását.

Kuratóriumunk díjat alapított az agro-biodiverzitás terén kiemelkedő tevékenységet végző szakemberek elismerésére, melyet 2 évente adnak át.

A Jánossy Andor-díj magas szakmai rangra emelkedett az elmúlt évek során.

Projekt partnerek:

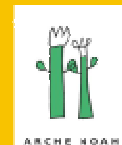
Támogatók:

Az egész életen át tartó tanulás programja

GROW: Őrizzük meg a mezőgazdasági sokféleséget: tudás- és tapasztalatcsere Európában

(0035-1-8146004-71009)

Őrizzük meg a mezőgazdasági sokféleséget: tudás- és tapasztalatcsere Európában

GROW

BÉRCES DÓRA
VÉDEGYLET/MOVEMENT FOR TRANSITION KECSKEMÉT, KECSKEMÉT, HUNGARY
berces.dora@gmail.com

First of all I'm the mother of two funny children. I'm working in a bakery and in Védegylet (NGO) at the same time. I like gardening, selecting beans and learning about permaculture. We founded a group for bringing together our local organic farmers and local ethical consumers (Kecskeméti Szatyor Közösség). I'm a member of MÁK (Movement for Transition Kecskemét) and we take inspiration from the Transition Towns Network.

Projekt partnerek:

Támogatók:

Az egész életen át tartó tanulás programja

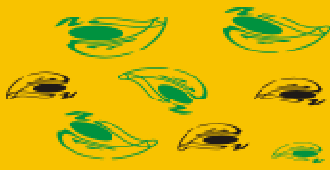
GROW: Őrizzük meg a mezőgazdasági sokféleséget: tudás- és tapasztalatcsere Európában

(0035-1-81-4004-71009)

A projektet az Európai Bizottság támogatta. A kiadványban (közleményben) megjelentek nem szükségszerűen tükrözik az Európai Bizottság nézetét.

Őrizzük meg a mezőgazdasági sokféleséget: tudás- és tapasztalatcsere Európában

GROW

DEZSÉNY ZOLTÁN és DEZSÉNYNÉ BOROS JUDIT
MAGOSVÖLGY ÖKOLÓGIAI GAZDASÁG, TERÉNY, HUNGARY
zoltan.dezsény@biokutatas.hu

Fiatal környezetgazdálkodási agrármérnök házaspár vagyunk, 2 kicsiny gyermekünkkel (Zselyke 4 éves, Bence 2 éves) élünk a Cserhát dombjai között meghúzóódó festői szépségű Terényben. A MagosVölgyben azon dolgozunk, hogy környezeti-, társadalmi és gazdasági szempontból egyaránt a fenntarthatóság elveit a gyakorlatban követő, etikus vállalkozói alapon szervezett gazdaságot hozzunk létre. Célunk egészséges, friss, szezonális élelmiszer előállítás és közvetlen kapcsolaton, bizalmon és kölcsönös szolidaritáson alapuló rendszeren keresztül történő értékesítése. Különös figyelmet szeretnénk fordítani a helyi természeti-társadalmi viszonyokhoz alkalmazkodó tájhasználatra, az agrobiodiverzitás támogatására, az agro-kulturális és genetikai értéket hordozó tájfajták, régi fajták, hagyományos fajták használatára, örökségének megőrzésére.

Projekt partnerek:

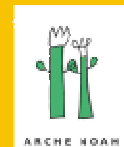
Támogatók:

Az egész életen át tartó tanulás programja

GROW: Őrizzük meg a mezőgazdasági sokféleséget: tudás- és tapasztalatcsere Európában

(0035-1-81-4004-71009)

A projektet az Európai Bizottság támogatja. A kiadványban (közleményben) megjelentek nem szükségszerűen tükrözik az Európai Bizottság nézetét.

Őrizzük meg a mezőgazdasági sokféleséget: tudás- és tapasztalatcsere Európában

GROW

RÉMY LEBRUN
BIO D'AQUITAINE/ AGROBIO PÉRIGORD, PÉRIGUEUX, FRANCE
biodiversite@agrobioperigord.fr

Where am I situated – where is my farm?

Bio d'Aquitaine federates six organizations which contribute to the development of organic and alternatives farming in the south-west of France. The Bio d'Aquitaine office is in Bordeaux. Agrobio Périgord is one of this 6 organizations and it's located in Dordogne (the city is Périgueux).

How exactly do I work with seeds?

I'm a "facilitator" – technician in a "Seeds House", our collective seeds system. My work is wide but I spend the most of the time between maize/vegetable trials and the management of our local and collective seeds-system.

My own experience/standpoint concerning participatory seed-production?

I'm working since 2010 in the participatory plant breeding, with local farmers and french/european scientists partners, and the management of the local collective seeds system.

How am I organized in a network concerning seed-production?

I make links between the members of the seed system, organize events (formation, meeting, varieties tasting...) and I advise members about the seed production (technical tips). I make the seeds lots for the members and I manage the conservation, cleaning, germination tests and data collection and analysis. I lead some trials about vegetables (tomatoes, salads, sweet peppers, eggplants...) and maize.

Projekt partnerek:

Támogatók:

GROW: Őrizzük meg a mezőgazdasági sokféleséget: tudás- és tapasztalatcsere Európában
(01 5 1 81 40 04 71 009)

A projektet az Európai Bizottság támogatja. A kiadványban (közleményben) megjelentek nem szükségszerűen tükrözik az Európai Bizottság nézetét.

Őrizzük meg a mezőgazdasági sokféleséget: tudás- és tapasztalatcsere Európában

GROW

Which are my questions and needs about participatory seed-production that I would like to address during this exchange?

A lot of things! Especially :

- the control of hybridation in a participatory seed-production,
- the economic model adopted between members,
- the type of varieties (landraces, new populations...)
- your methods for the varieties conservation and improvement,
- the valorization of the products by the farmers,
- the place of your system in the social et law landscape.

Projekt partnerek:

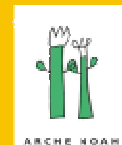
Támogatók:

Az egész életen át tartó tanulás programja

GROW: Őrizzük meg a mezőgazdasági sokféleséget: tudás- és tapasztalatcsere Európában

(0035-1-81-4004-71009)

A projektet az Európai Bizottság támogatta. A kiadványban (közleményben) megjelentek nem szükségszerűen Újvidéki az Európai Bizottság ntsétek.

Őrizzük meg a mezőgazdasági sokféleséget: tudás- és tapasztalatcsere Európában

GROW

MARIA HAGMANN
ARCHE NOAH, AUSTRIA
biojungpflanzen@arche-noah.at

Where am I situated – where is my farm?

I work at ARCHE NOAH in Schiltern (Austria) and I live nearby. At ARCHE NOAH I am responsible for the seedlings production for our seedlings markets that we hold every year in 8 different places all around Austria. The seedlings production is not done by ARCHE NOAH itself but we have cooperations with different farmers and nurseries.

How exactly do I work with seeds (propagation, consultant, ...)?

I personally work with seeds in my house garden. In my job good seed quality is important for the farmers and nurseries that produce the seedlings for us.

My own experience/standpoint concerning participatory seed-production?

Since I work at ARCHE NOAH I am in contact every day with participatory seed-production but I am not directly involved in that work.

How am I organised in a network concerning seed-production?

Since I work at ARCHE NOAH I find myself at a big source of participatory produced seeds.

Projekt partnerek:

Támogatók:

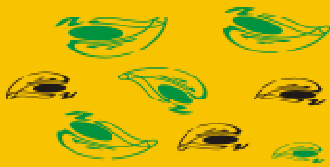
Az egész életen át tartó tanulás programja

GROW: Őrizzük meg a mezőgazdasági sokféleséget: tudás- és tapasztalatcsere Európában

(0035-1-8146004-71009)

A projektet az Európai Unió támogatja. A kiadványban (közleményben) megjelentek nem szükségszerűen tükrözik az Európai Bizottság nézetét.

Őrizzük meg a mezőgazdasági sokféleséget: tudás- és tapasztalatcsere Európában

GROW

ANJA MECKSTROTH
ARCHE NOAH, AUSTRIA
anja.meckstroth@arche-noah.at

Where am I situated – where is my farm?

I work at ARCHE NOAH in Schiltern (Austria) and I live nearby.

How exactly do I work with seeds (propagation, consultant, ...)?

At ARCHE NOAH I am responsible for the propagation garden where we propagate about 300 varieties every year for our own seed library. I get the seeds out of the seed library and they are going back to the seed library where they are stored in airtight glasses and also deep frozen. Furthermore I teach the subject of seed propagation in the ARCHE NOAH seminars.

My own experience/standpoint concerning participatory seed-production?

Since I work at ARCHE NOAH I am in contact every day with participatory seed-production. Also in my private house garden I propagate seeds and exchange them with my colleagues and other people.

How am I organised in a network concerning seed-production?

Since I work at ARCHE NOAH I find myself at a big source of participatory produced seeds.

Which are my questions and needs about participatory seed-production that I would like to address during this exchange?

How to treat viruses especially on beans (or beans seeds), exchange of experience about insects for pollination in closed systems

Projekt partnerek:

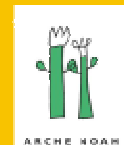
Támogatók:

Az egész életen át tartó tanulás programja

GROW: Őrizzük meg a mezőgazdasági sokféleséget: tudás- és tapasztalatcsere Európában

(0035-1-81-4004-71009)

A projektet az Európai Bizottság támogatja. A kiadványban (közleményben) megjelentek nem szükségszerűen tükrözik az Európai Bizottság nézetét.

Őrizzük meg a mezőgazdasági sokféleséget: tudás- és tapasztalatcsere Európában

GROW

CLAUDIA KAUFMANN
ARCHE NOAH, AUSTRIA
claudia.kaufmann@arche-noah.at

Where am I situated – where is my farm?

I work at ARCHE NOAH in Schiltern (Austria) and I live in Vienna.

How exactly do I work with seeds (propagation, consultant, ...)?

At ARCHE NOAH I am responsible for the educational program, where we offer courses with an emphasis on seed propagation, organic gardening, production and marketing of products of local varieties. Open pollinating seeds are topics in all of our educational programs. I have a very small patch in a community garden in Vienna, where I propagate only a few seeds.

My own experience/standpoint concerning participatory seed-production?

Since I work at ARCHE NOAH I am in contact every day with participatory seed-production. I think you need to define some rules concerning seed quality (germination rate, sanity....), administration, money transfer.....

How am I organised in a network concerning seed-production?

Since I work at ARCHE NOAH I find myself at a big source of participatory produced seeds.

Which are my questions and needs about participatory seed-production that I would like to address during this exchange?

Does someone already offer a training course in the topic of seed propagation?

Projekt partnerek:

Támogatók:

Az egész életen át tartó tanulás programja

GROW: Őrizzük meg a mezőgazdasági sokféleséget: tudás- és tapasztalatcsere Európában
(0035-1-8146004-71009)

A projektet az Európai Bizottság támogatja. A kiadványban (közleményben) megjelentek nem szükségszerűen tükrözik az Európai Bizottság nézetét.

Őrizzük meg a mezőgazdasági sokféleséget: tudás- és tapasztalatcsere Európában

GROW

AURORA SÁNCHEZ
RED DE SEMILLAS, SEVILLA, SPAIN
huertalassieterevueltas@gmail.com

Where am I situated – where is my farm?

In Lebrija (Sevilla, Spain)

How exactly do I work with seeds (propagation, consultant, ...)?

Seed and veg production

My own experience/standpoint concerning participatory seed-production?

We are producing local varieties in our productive garden.

How am I organised in a network concerning seed-production?

Yes, I'm in Red Andaluza de Semillas and in a local group.

Which are my questions and needs about participatory seed-production that I would like to address during this exchange?

Ways of organizing ourselves, how to rich conventional farmers.

Projekt partnerek:

Támogatók:

GROW: Őrizzük meg a mezőgazdasági sokféleséget: tudás- és tapasztalatcsere Európában
(0035-1-81-4004-71009)

A projektet az Európai Bizottság támogatja. A kiadványban (közleményben) megjelentek nem szükségszerűen tükrözik az Európai Bizottság nézetét.

Őrizzük meg a mezőgazdasági sokféleséget: tudás- és tapasztalatcsere Európában

GROW

KIRÁLY LÁSZLÓ
DÖRGICSE, HUNGARY
kiralylaszlo21@gmail.com

Király Lászlónak hívnak. 26 éves vagyok. Három évvel ezelőtt kezdtem felébredni. Azóta folyamatos, illetve tudatos életmód- és szemléletváltáson mentem keresztül. Szeretnék egyszerűen, békében, öko-tudatosan és önellátásra törekvően élni. Emelett megnyugtatónak érzem a hasonló gondolkodású és értékrendű emberek társaságát, valamint nélkülözhetetlennek tartom a közösség összetartó és lélekformáló erejét.

A természet és az állatok szeretete (Édesapám lovakat tart) ugyan végigkísérte egész életemet, de az általam helyesnek ítélt úton végül három könyv indított el: Baji Béla - Permakultúra és önellátó biogazdálkodás, Beszélgetések az önellátásról – A biogazdálkodás és az ökológikus életmód alapjai, Edmond Bordeaux Székely – Biogenikus élet Esszéus útja.

Kezdeti lázadásom a túlfogyasztás és az egész globalizált világ ellen mára átfomálódott bennem célokká és tervekké. Szeretnék egy élhető és fenntartható világot hátrahagyni a következő generációk számára.

Projekt partnerek:

Támogatók:

Az egész életen át tartó tanulás programja

GROW: Őrizzük meg a mezőgazdasági sokféleséget: tudás- és tapasztalatcsere Európában

(0035-1-81-4004-71009)

A projektet az Európai Unió támogatja. A kiadványban (közleményben) megjelentek nem szükségszerűen tükrözik az Európai Bizottság nézetét.

Őrizzük meg a mezőgazdasági sokféleséget: tudás- és tapasztalatcsere Európában

GROW

KIRÁLY NÓRA
DÖRGICSE, HUNGARY
nora.kiraly@gmail.com

Király Nóra vagyok, 27 éves ex-városi lány, jelenleg a Balaton-felvidéki Dörgicsén élek. Vegetáriánusként mindig is közeli kapcsolatban álltam a növényvilággal, mára tudatosan szeretnék minél többet tudni róluk, illetve velük harmóniában együtt lüktetve, közvetlen közelükben élni. Hiszek a biodiverzitásban, valamint a leggyengédebb és egyben legtisztább, leglogikusabb és legősibb termesztési módszerekben, biodinamikában, helyi fajták előnyben való részesítésében stb. Eredeti szakmáim a francia nyelvhez kötnek, jelenleg zenész is vagyok. Emellett nemrég gyógynövénytermesztést is tanultam, amit kiskertemben, illetve munkahelyemen, a dörgicsei Levendula Majorban kamatoztatok.

Projekt partnerek:

Támogatók:

Az egész életen át tartó tanulás programja

GROW: Őrizzük meg a mezőgazdasági sokféleséget: tudás- és tapasztalatcsere Európában

(0035-1-81-4004-71009)

A projektet az Európai Bizottság támogatta. A kiadványban (közleményben) megjelentek nem szükségszerűen tükrözik az Európai Bizottság nézetét.

Őrizzük meg a mezőgazdasági sokféleséget: tudás- és tapasztalatcsere Európában

GROW

CZÚCZ JUDIT
MAGHÁZ CIVIL HÁLÓZAT, NAGYSZÉKELY, HUNGARY
futrinka@gmail.com

Where am I situated – where is my farm?

Nagyszékely, South-West Hungary. Relatively dry, hilly region with loess bedrock.

How exactly do I work with seeds (propagation, consultant, ...)?

I am maintaining and propagating about 500 vegetable, herbal plant and fruit varieties. I share seeds and knowledge, organize and keep regularly seed-saving courses, join seed swaps and co-organize a community seed exchange program called Magház (Seedhouse) www.maghaz.hu.

My own experience/standpoint concerning participatory seed-production?

In the village where I live we have a kind of a seed community. We co-operate with each other in the maintenance of the varieties, for example sometimes we grow easily cross-pollinating plants together on one bigger plot. We visit each other's garden during the summer and organize meetings during the winter, where we can share experiences (and seeds) with each other. We have a seed bank, which is now an unused room, where we keep the seeds in jars under 12% humidity level. We share these seeds locally and countrywide as well. There is no system for this yet, but if somebody could propagate a variety, they can give back an amount of seeds with their own experiences about the variety to the seed bank. Since the Magház was founded in 2013 we don't have too many experiences with that.

How am I organised in a network concerning seed-production?

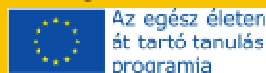
Magház is a virtual seed exchange network where everybody maintains their own seeds which they can exchange with other members. That means that we don't have a central seed bank for Magház, everybody keeps their seeds at home. On the website they can find information how can they save and store these seeds in a proper way. They can also find news about the upcoming events, like seed swaps, gardening and seed saving courses etc. Our aim with this website is to help people to find each other, to build personal contacts so they can meet, co-operate, share experiences, they can make local groups with local heirloom collections.

Which exact questions and needs of exchange do I have concerning participatory seed-production?

I'm interested in quality assurance of seeds and education ideas, technics, to make people more enthusiastic in proper gardening and seed saving.

Projekt partnerek:

Támogatók:

GROW: Őrizzük meg a mezőgazdasági sokféleséget: tudás- és tapasztalatcsere Európában
(0035-1-814004-71009)

A projektet az Európai Bizottság támogatja. A kiadványban (közleményben) megjelentek nem szükségszerűen tükrözik az Európai Bizottság nézetét.

Őrizzük meg a mezőgazdasági sokféleséget: tudás- és tapasztalatcsere Európában

GROW

VALKAI ISTVÁN
ARANYÁG EXTRA SZOCIÁLIS SZÖVETKEZET, KECSKEMÉT, HUNGARY
valkai.istvan@gmail.com

Aranyág Extra Szociális Szövetkezet igazgató elnöke
Okleveles vidékfejlesztő agrármérnök MSc.

Kecskeméten élek és jelenlegi főállásom mellett önkéntesként dolgozom a Mozgalom az Átalakuló Kecskeméért közösségben, valamint a Kecskeméti Szatyor Egyesületben, mely civil non-profit szervezetek alapító tagja is vagyok.

Két alkalommal szerveztük meg a Kecskeméti Magvas Napok rendezvényt. A zöldség és virágmagok csere feltételeinek biztosítása mellett igyekeztünk átadni azt a tudást is, hogy mekkora érték a helyi, tájfajta növények magja.

2014. év elején megalakítottuk kecskeméti székhellyel és több telephellyel az Aranyág Extra Szociális Szövetkezetet. Egyik részfeladatunkként civil magbankot is fogunk üzemeltetni. Továbbá része a céljainknak "visszatanítani" a családi önellátó kiskertek működtetésének fortélyait és szervezünk, támogatunk majd további Magvas Napokat az Alföldön és az ország több pontján is.

Projekt partnerek:

Támogatók:

Az egész életen át tartó tanulás programja

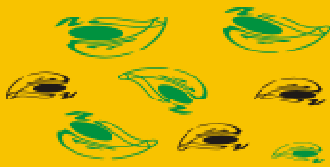
GROW: Őrizzük meg a mezőgazdasági sokféleséget: tudás- és tapasztalatcsere Európában

(0035-1-81-4004-71009)

A projektet az Európai Unió támogatja. A kiadványban (közleményben) megjelentek nem szükségszerűen tükrözik az Európai Bizottság nézetét.

Őrizzük meg a mezőgazdasági sokféleséget: tudás- és tapasztalatcsere Európában

GROW

CAMILLE SOURDIN
BIO LOIRE OCEAN, PAYS DE LA LOIRE, FRANCE
semences@bioloireocean.fr

Where am I situated? Where is my farm?

Bio Loire Ocean is a network of organic vegetables and fruits producers from the west of France (Pays de la Loire). Fifty farms are members of the association. They are spread on the all region. See map beside. All the trials and activities of the association are on the farms except the administrative part.

How exactly do I work with seeds?

I am a facilitator-technician for the vegetables growers wishing to make their own varieties. I make links between themselves, with small seed producers, researchers, consumers,... I advice, do research and manage the trials for the producers who ask. We work mainly on carrots, parsnip, tomatoes, sweet peppers, onions, orange squash. I separate the activity in three parts:

- Support self seed production
- Support participatory breeding
- Facilitate access to selected organic seeds from Europe.

I manage trials, selections (producers, consumers as soon as possible), communication when necessary.

My own experience/standpoint concerning participatory seed-production?

The program 'participatory seed breeding and production' was started in 2006. I am working in the association since 2010 mainly on this subject. We don't produce big quantities of seeds (from few grams (tomatoes) to the kilo (carrots)). Currently, we do only mass breeding.

How am I organized in a network concerning seed production?

We don't have any place to store and keep safe the seeds. All the storage are on the farms. We are elaborating a kind of catalog gathering initiatives each other about seed production and breeding.

Projekt partnerek:

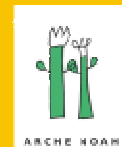
Támogatók:

Az egész életen át tartó tanulás programja

GROW: Őrizzük meg a mezőgazdasági sokféleséget: tudás- és tapasztalatcsere Európában

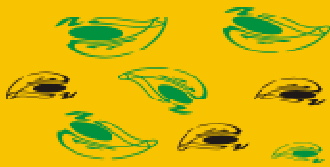
(0035-1-81-4004-71009)

A projektet az Európai Bizottság támogatta. A kiadványban (közleményben) megjelentek nem szükségszerűen Újvidék az Európai Bizottság nótáit.

Őrizzük meg a mezőgazdasági sokféleséget: tudás- és tapasztalatcsere Európában

GROW

KAJNER PÉTER
SZÖVETSÉG AZ ÉLŐ TISZÁÉRT, NAGYKÖRŰ, HUNGARY
kajnerp@mail.interware.hu

Kajner Péter 1974-ben született, Budapesten.

Okleveles közgazdászként végzett a Budapesti Közgazdaságtudományi Egyetemen, 1997-ben. 2000-ben elvégezte az Eötvös Loránd Tudományegyetem Humánökológia Szakirányát. 1997-1999-ig a Környezetvédelmi Minisztériumban a környezetterhelési díjak bevezetésének előkészítésével, egyéb környezetvédelmi közgazdasági szabályozóeszközök bevezethetőségének vizsgálatával foglalkozott. 1997-2005-ig kutatóként dolgozott a Magyar Környezetgazdaságtani Központnak; elsősorban hulladékgazdálkodással, zöld adókkal, a fenntartható mezőgazdaság és a vízrendezés összefüggéseivel foglalkozott. 2001-2004-ig közreműködött a BOKARTISZ Kft. bodrogközi tájrehabilitációs programjának kidolgozásában és megvalósításában. 2005-2008-ig a UNDP-GEF-KvVM által finanszírozott Élő Tiszáért Program projekt menedzsere volt, mely a Tiszamente biológiai változatosságának növelésére és az ártéri tájgazdálkodás bevezetésére irányult. 2008-2010-ig a jövő nemzedékek országgyűlési biztosának munkatársaként a „Fenntarthatóság előőrsei” projekt koordinátora volt, mely program a fenntarthatóság felé törekvő hazai közösségi kezdeményezések hálózatának erősítését célozta. 2010-2012-ig a Vidékfejlesztési Minisztérium Parlamenti és Társadalmi Kapcsolatok Főosztály főosztályvezető-helyettese. 2012. óta a Magyar Földtani és Geofizikai Intézet részeként működő Nemzeti Alkalmazkodási Központ (NAK) külső munkatársa. A NAK kommunikációjával foglalkozik, illetve a Nemzeti Alkalmazkodási Térinformatikai Rendszer kialakítását célzó projekt menedzsere.

2000-2005-ig a Védegylet munkatársa. 2005-2008-ig az Élőlánc Magyarországért elnökségi tagja. 2007-től a Szövetség az Élő Tiszáért (SZÖVET) elnökségi tagja, 2012-től elnöke. Civilben javarészt a fenntartható vidékfejlesztéssel, helyi gazdaságfejlesztéssel foglalkozik.

Projekt partnerek:

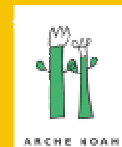
Támogatók:

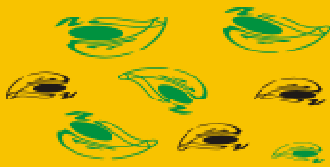

Az egész életen át tartó tanulás programja

GROW: Őrizzük meg a mezőgazdasági sokféleséget: tudás- és tapasztalatcsere Európában

(0035-1-81-4004-71009)

Őrizzük meg a mezőgazdasági sokféleséget: tudás- és tapasztalatcsere Európában

GROW

SZABADKAI ANDREA
SZÖVETSÉG AZ ÉLŐ TISZÁÉRT, NAGYKÖRŰ, HUNGARY
szabadkaia@elotisza.hu

A Szövetség az Élő Tiszért Egyesület elnökségi tagja, az egyesület munkájában a helyi termékek piacrajutásának elősegítésén dolgozik.

2009-ben Meggy mentő akció szervezésével alapoztuk meg a tájtermékek, helyi fajták keresletét a Fővárosi piacokon, szerveztünk befőző akciókat, és Mi Menzánk napokat a közétkeztetés résztvevői részére. Létre hozta az egyesület az Élő Tisza tájtermék védjegyet.

Az Magyar Nemzeti Vidéki Hálózat elnökségi tagjaként a gyümölcsész és helyi kertmozgalom, a vidéki örökség támogatása volt a fő tématerülete, így két évig működhetett a Tanulókert Hálózat, összefogásban seghettük a Magbörze szervezőket.

2009-ben 53 civil szervezet összefogásával kistermelői rendelet javaslatot készítettünk, mely azóta is alapja a könnyített szabályozásnak. Az érdekképviselő folytatva a helyi termelői piac könnyített szabályainak megalkotásában, a kézműves élelmiszer fogalmának megalkotásában is részt vettünk. 2014 áprilisában formálisan is megalakult a Kisléptékű Termékelőállítók és Szolgáltatók Országos Érdekképviselőtének Egyesülete, ahol elnökként segíti a jogsegély, a jogszabály módosítások megvalósulását, a jó gyakorlatok elterjedését.

www.kisleptek.hu
kisleptek@gmail.com

http://familyfarming2014.hu/en
hun.farmers.ngo@gmail.com;

Projekt partnerek:

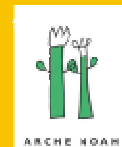
Támogatók:

Az egész életen át tartó tanulás programja

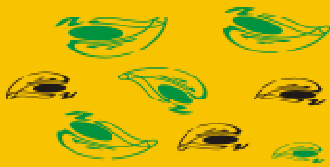
GROW: Őrizzük meg a mezőgazdasági sokféleséget: tudás- és tapasztalatcsere Európában

(0035-1-81-4004-71009)

A projektet az Európai Bizottság támogatta. A kiadványban (közleményben) megjelentek nem szükségszerűen tükrözik az Európai Bizottság nézetét.

Őrizzük meg a mezőgazdasági sokféleséget: tudás- és tapasztalatcsere Európában

GROW

JUHÁSZ ATTILA   **ÉS**   **BÓCSÓ RENÁTA**
MAGHÁZ CIVIL HÁLÓZAT, NAGYSZÉKELY, HUNGARY
neonata@gmail.hu

Juhász Attila (36 éves)

Cegléden mezőgazdasági szakközépiskolát, majd genetika és növénynevelés szakot végeztem a gödöllői egyetem általános agrármérnöki karán. Tápiószelén az Agrobotikai Intézetben (ma Növényi diverzitás központ) dolgoztam 5 évet a biokémia labor vezetőjeként. A tájfajták beltartalmi és genetikai diverzitási vizsgálatán dolgoztam.

Bócsó Renáta (34 éves)

Balassagyarmaton jártam gimnáziumba biológia speciális osztályba, majd Gödöllőn gyógynövénytermesztés és méhészet modulokat végeztem el az egyetem általános agrármérnöki karán. Tápiószelén három évet dolgoztam a genetikai tartalékok osztályon belül a magélettani labor vezetőjeként. A már tárolt és a tárolásra szánt magok életképességét vizsgáltam.

Nagyszékelyi életút

Megismerkedtünk a Permakultúra elveivel, tervezési módszerével, melyeket 2006-2007-ben egy tanfolyam keretében el is sajátítottunk.

2007-ben Nagyszékelyben telepedtünk le, ahol életterünket három fő célunknak megfelelően próbáljuk a mai napig alakítani.

- az önellátásra való törekvés
- a permakultúra elveinek megvalósítása
- a tájfajták megőrzése, hétköznapi használatba vétele és terjesztése.

Önkéntesfogadás keretében próbáljuk átadni az érdeklődőknek az ezekből szerzett tudást. Szerveztünk magfogással kapcsolatos képzéseket mozgalmi szinten, magbörzékert indítottunk el az ország több területén. Kiadványokban is népszerűsítettük a tájfajtákat, felhívtuk sok ember figyelmét szerteágazó jelentőségükre.

Hosszútávú céljaink között volt utunk kezdetén, hogy az állami génmegőrzés mellett felépítsünk egy civil hálózatot, mely az előzőt kiegészíti, segíti nemzeti kincsünk, értékeink megóvásában, jelentőségük megismertetésében, a fajták terjesztésében, termesztésükhöz, fenntartásukhoz kapcsolódó tudás átadásában. Most a MAGHÁZ kezdeményezés révén a hálózati forma megvalósulni látszik, melynek lelkes csapatában igyekszünk életmódunk fenntartása mellett energiákat fektetni.

Projekt partnerek:

Támogatók:

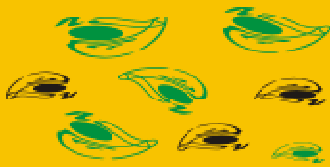
Az egész életen át tartó tanulás programja

GROW: Őrizzük meg a mezőgazdasági sokféleséget: tudás- és tapasztalatcsere Európában

(0035-1-81-4004-71009)

A projektet az Európai Bizottság támogatta. A kiadványban (közleményben) megjelentek nem szűrőszereken túlrúgó az Európai Bizottság részelt.

Őrizzük meg a mezőgazdasági sokféleséget: tudás- és tapasztalatcsere Európában

GROW

KISS-KOVÁCS ORSOLYA ÉS KISS LÁSZLÓ
ÉVKERÉK ÖKOTANYA, BALÁSTYA, HUNGARY
evkerek.okotanya@gmail.com

Évkerék Ökotanya [Wheel of the Year Organic Farm], the name of our organic farm reflects our mission to follow the cycle of the seasons and live in harmony with nature. We find it especially important to produce organic and seasonal fruit and vegetables of the highest quality for our own family and many other local families.

The following three core values constitute our mission:

1. AMAP community-supported agriculture/ vegetable box system

We successfully operate our community-supported agriculture (CSA) venture, delivering boxes of organic vegetables grown in our organic vegetable gardens of 1.5 hectares weekly to those 65 families living in Szeged who entered into an agreement with us.

2. Seed saving

There are 160 varieties of organic vegetables grown on the farm, including special foreign varieties as well as Hungarian regional varieties. We also deal with seed saving (for personal needs only), the organisation of seed swaps and the establishment of a Hungarian seed network of growers.

3. Local community building

With the help of some families living in the neighbourhood, the so-called “Szeri Ökotanyák Szövetsége” [Association of Organic Farms of the Szer Region] was established in order to promote self-sufficiency in farming at a local level and live from what we produce with our own hands by means of using the tools of organic farming.

Projekt partnerek:

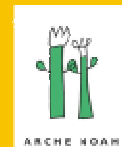
Támogatók:

Az egész életen át tartó tanulás programja

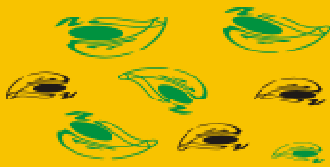
GROW: Őrizzük meg a mezőgazdasági sokféleséget: tudás- és tapasztalatcsere Európában

(0035-1-81-4004-71009)

A projektet az Európai Bizottság támogatta. A kiadványban (közleményben) megjelentek nem szükségszerűen tükrözik az Európai Bizottság nézetét.

Őrizzük meg a mezőgazdasági sokféleséget: tudás- és tapasztalatcsere Európában

GROW

KISS DOROTTYA ÉS TÖRÖK HUNOR
BESE TERMÉSZETVÉDELMI EGYESÜLET, NÉGYES, HUNGARY
bese.t.egyesulet@gmail.com

Where am I situated – where is my farm?

We live and work in South-Borsod, Eastern Hungary.

How exactly do I work with seeds (propagation, consultant, ...)?

We work mainly with fruit tree propagation, but from this year we propagate vegetable seeds in small scale as well. We are members of a Hungarian local NGO (Bese Nature Conservation Society) which set an aim: to protect and disperse again the local and traditional plant (and livestock) varieties. Now, we provide consultancy about fruit trees, and also make connection between experts and local people.

My own experience/standpoint concerning participatory seed-production?

Recently, together with the founder members of the Hungarian 'Magház' network we like to establish an open group, where the seed exchange is supported, and consequently the spread of old varieties can increase.

How am I organised in a network concerning seed-production?

Our seed-producing network is just starting now, but we would provide fruit trees and seeds to change as well. We use especially Hungarian traditional species and varieties.

Which exact questions and needs of exchange do I have concerning participatory seed-production?

Which are the basic steps to reach more people to join?

Projekt partnerek:

Támogatók:

Az egész életen át tartó tanulás programja

GROW: Őrizzük meg a mezőgazdasági sokféleséget: tudás- és tapasztalatcsere Európában

(0035-1-81-4004-71009)

A projektet az Európai Bizottság támogatta. A kiadványban (közleményben) megjelentek nem szükségszerűen Újvidéki az Európai Bizottság részelt.

Őrizzük meg a mezőgazdasági sokféleséget: tudás- és tapasztalatcsere Európában

GROW

MARÍA VELA & ALBERTO JIMÉNEZ
RED ANDALUZA DE SEMILLAS, SPAIN
alberto@ecoherencia.es
maria@ecoherencia.es

Where am I situated – where is my farm?

Our farm is located in Coín, Málaga, in the south of Spain. The farm is a permaculture demonstrative centre belonging to Ecoherencia SCA, a non-profit cooperative. We belong to Red Andaluza de Semillas. We have been living in the actual place just for the last 4 months, so we are in a transition period.

How exactly do I work with seeds (propagation, consultant, ...)?

One of the main aims of Ecoherencia SCA is teaching and researching permaculture and agroecology, as well as promoting restoration ecology and environmental education, so biodiversity is one of our main focus.

We practice removal and propagation of local seeds and research about specific characteristics of a particular culture, as well as its growth, behavior and its adaptation to our local environment. We also work towards the dissemination of the importance of seed preservation, organizing several exchanges in gatherings, courses, meetings...

We are also concerned about the propagation of plants and seeds of multifunctional plants, emphasizing the preservation of a wider agricultural biodiversity, as well as providing more ecosystem services.

My own experience/standpoint concerning participatory seed-production?

We are really glad of being part of Red Andaluza de Semillas. Every time we organize an exchange we really feel that through active participation we can promote empowerment. Participatory methods are central in our work.

How are we organised in a network concerning seed-production?

Projekt partnerek:

Támogatók:

Az egész életen át tartó tanulás programja

GROW: Őrizzük meg a mezőgazdasági sokféleséget: tudás- és tapasztalatcsere Európában

(0035-1-8146004-71009)

A projektet az Európai Bizottság támogatja. A kiadványban (közleményben) megjelentek nem szükségszerűen tükrözik az Európai Bizottság nézetét.

Őrizzük meg a mezőgazdasági sokféleséget: tudás- és tapasztalatcsere Európában

GROW

Which are my questions and needs about participatory seed-production that I would like to address during this exchange?

We are especially interested on how to face nowadays challenges, how are they being approached from different experiences/initiatives, do they have any kind of support?

Are there any facilities from national governments to promote seeds preservation?

Is there any design in order to preserve a particular culture every year?

Do different farms organize together the selection of the crops they will propagate?

Are there any standards for categorizing the different varieties of the same culture?

Projekt partnerek:

Támogatók:

Az egész életen át tartó tanulás programja

GROW: Őrizzük meg a mezőgazdasági sokféleséget: tudás- és tapasztalatcsere Európában

(0035-1-81-4004-71009)

